NN 83/2018 (19.9.2018.), Pravilnik o kvalifikacijama i kadrovskim uvjetima za pružanje investicijskih usluga

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

1659

Na temelju članka 99. stavka 6. Zakona o tržištu kapitala (»Narodne novine« broj 65/2018, dalje: Zakon), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 12. rujna 2018. godine donosi

PRAVILNIK

O KVALIFIKACIJAMA I KADROVSKIM UVJETIMA ZA PRUŽANJE INVESTICIJSKIH USLUGA

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 1.

Ovim Pravilnikom detaljno se uređuju:

1. kategorije osoba i poslova iz članka 96. stavka 2. Zakona,

2. kriteriji za ispunjavanje uvjeta iz članka 97. pod kojima se mogu obavljati poslovi iz članka 96. Zakona,

3. obaveze investicijskog društva iz članka 98. Zakona u odnosu na način vođenja i sadržaj registra, sadržaj i način obavljanja obrazovanja i način obavljanja nadzora nad pridržavanjem tih obaveza,

4. minimalne kvalifikacije, kompetencije i radno iskustvo za kategorije i poslove iz članaka 96. stavka 2. Zakona,

5. postupak priznavanja stručnih kvalifikacija za određene vrste poslova iz članaka 96. stavka 2. Zakona.

Definicije

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *Hanfa* je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

2. *savjetovanje* pružanje osobne preporuke određenoj osobi, bilo na inicijativu te osobe ili na inicijativu društva, tijekom obavljanja relevantne funkcije

3. *korisnik* pravna ili fizička osoba koja nastupa kao klijent, potencijalni klijent ili potrošač u kontekstu financijskih proizvoda i usluga

4. *informiranje* pružanje informacija o proizvodima i uslugama korisniku na zahtjev ili na inicijativu Društva. Informiranje u smislu ovog Pravilnika ne uključuje:

a. aktivnosti zaposlenika Društva koji samo upućuje gdje se mogu dobiti informacije

b. pružanje informacija općenite naravi, pod uvjetom da je moguće dokazati da svrha takvih aktivnosti nije pomoć korisniku pri odabiru ili korištenju financijskog proizvoda, usluga ili aktivnosti

c. dostava odnosno ponuda, brošura ili sličnog informativnog odnosno marketinškog materijala bez davanja dodatnih informacija u odnosu na sadržaj tog materija ili naknadno pružanje savjeta ili druge usluge u odnosu na financijski proizvod, uslugu ili aktivnost

d. pružanje informacija u tiskanim ili elektroničkim publikacijama kada je moguće dokazati da osnovna svrha publikacije nije usmjeravanje korisnika na određeni proizvod ili pružatelja usluga /distributera financijskog proizvoda

e. pružanje informacija na predavanjima, seminarima i sličnim događanjima, kada je moguće dokazati da osnovna svrha takvog događanja nije navođenje korisnika na korištenje usluge određenog društva ili financijskog proizvoda i kada osobe koje su sudjeluju u organizaciji ili prezentiranju tih informacija ne stječu naknadu koja ovisi o interesu sudionika događanja za određeni financijski proizvod, uslugu ili aktivnost.

f. pružanje informacija u medijima poput radija i televizije ako je jasno vidljivo da osnovna svrha prijenosa sadržaja nije navođenje korisnika na korištenje određenog financijskog proizvoda ili određenog pružatelja usluga

g. povremeno pružanje informacija u sklopu druge profesionalne aktivnosti na koju se ne primjenjuje Zakon i ovaj Pravilnik, ako svrha informiranja nije da se korisniku pruži pomoć pri odabiru ili korištenju financijskog proizvoda, usluga ili aktivnosti

5. *kandidat* je osoba koja sudjeluje u obavljanju relevantne funkcije a koja nema priznate kvalifikacije za obavljanje relevantne funkcije i/ili nema šest mjeseci iskustva potrebnih za obavljanje relevantne funkcije

6. *funkcija po predlošku/scenariju* je funkcija koja se obavlja pod strogo određenim i ograničenim uvjetima u skladu s propisanim predloškom postupanja(scenarijem) koje je donijelo i odobrilo društvo, bez mogućnosti obavljanja te funkcije izvan scenarija/predloška

7. *priznata kvalifikacija* je odgovarajuća kvalifikacija za relevantnu funkciju kako je propisano Prilogom I ovog pravilnika

8. *društvo* je investicijsko društvo, kreditna institucija, društvo za upravljanje koje u skladu s člankom 8. Zakona pruža investicijske usluge i aktivnosti na području Republike Hrvatske

9. *ESMA smjernica* je Smjernica za procjenu znanja i stručnosti, ESMA/2015/1886

Ostali pojmovi imaju značenje kao u Zakonu o tržištu kapitala.

II. RELEVANTNE FUNKCIJE I OVLAŠTENE OSOBE

Opći zahtjevi za društvo

Članak 3.

(1) Društvo je dužno osigurati da osobe koje obavljaju relevantne funkcije u smislu članka 4. ovoga Pravilnika za račun društva, uključujući i sve treće osobe, vezane zastupnike i osobe na koje su relevantne funkcije izdvojene (dalje: ovlaštene osobe) ispunjavaju uvjete propisane Zakonom, ESMA smjernicom i ovim Pravilnikom.

(2) Društvo je dužno osigurati da ovlaštene osobe imaju odgovarajuće znanje i stručnost primjerene pojedinoj relevantnoj funkciji, regulatornim zahtjevima i pravilima poslovne etike koja se na tu funkciju odnose te da se kompetencije i stručnost stječu i održavaju sustavno kroz radno iskustvo i obuku tijekom radnog ili drugog ugovornog odnosa s društvom.

(3) Društvo je dužno organizacijskom strukturom jasno i dosljedno predvidjeti koje radno mjesto podrazumijeva obavljanje pojedinih relevantnih funkcija.

(4) Prilikom izvršavanja obaveze iz stavka 3. ovoga članka, društvo je dužno osigurati primjenu ESMA Smjernica i Smjernica Hanfe o prodajnim kanalima investicijskih proizvoda.

Relevantne funkcije

Članak 4.

(1) Relevantne funkcije u odnosu na koje se ovim Pravilnikom propisuju kadrovski uvjeti u smislu stavka 1. članka 96. Zakona su sljedeći poslovi za obavljanje kojih su ovim Pravilnikom propisani minimalni zahtjevi vezeni za primjerenu razinu znanja i stručnosti:

a. pružanje informacija korisnicima vezano za usluge i aktivnosti iz članka 5. stavka 1. točaka 1. do 5. i stavka 2. točke 1. i 2. Zakona (informiranje *o uslugama, nuđenje usluga)*

b. pružanje informacija korisnicima vezano za financijske instrumente ili strukturirane depozite (informiranje *o instrumentima)*

c. pružanje usluga iz članka 5. stavka 1. točaka 1. i 2. Zakona (brokerski *poslovi)*

d. obavljanje aktivnosti iz članaka 5. stavka 1. točke 3. Zakona (poslovi *riznice)*

e. pružanje osobnih preporuka korisnicima vezano za investicijske proizvode u smislu članka 5. stavka 1. točke 5. (investicijsko *savjetovanje)*

f. pružanje usluge upravljanja portfeljem iz članka 5. stavka 1. točke 4. Zakona *(upravljanje portfeljem)*

(2) Relevantne funkcije u društvu mogu obavljati samo ovlaštene osobe iz članka 5. ovoga Pravilnika, pod uvjetima propisanim ovim Pravilnikom.

(3) Ovlaštena osoba može obavljati jednu ili više relevantnih funkcija, kao i ostale poslove u društvu, ako je društvo u mogućnosti adekvatno upravljati sukobima interesa koji iz toga proizlaze.

(4) Ovlaštena osoba koja obavlja više relevantnih funkcija mora imati stručne kvalifikacije za sve funkcije koje obavlja, osim ako pojedina stručna kvalifikacija ne obuhvaća više relevantnih funkcija.

(5) Više relevantnih funkcija može obavljati samo ovlaštena osoba koja ima priznate kvalifikacije u skladu s ovim Pravilnikom.

(6) Relevantnim funkcijama u smislu ovoga pravilnika ne smatraju se poslovi koji ne obuhvaćaju informiranje ili savjetovanje klijenata o investicijskim proizvodima ili uslugama, kao što su primjerice:

a. upućivanje korisnika gdje može naći tražene informacije,

b. dijeljenje brošura i letaka bez pružanja dodatnih informacija u pogledu sadržaja ili pružanja investicijskih usluga,

c. pružanje ključnih informacija za klijente na zahtjev klijenata, bez pružanja dodatnih informacija u pogledu sadržaja ili pružanja investicijskih usluga

d. pozadinski poslovi koji ne obuhvaćaju izravan kontakt s klijentima

e. pozadinski poslovi koji obuhvaćaju izravan kontakt s klijentima u svrhu koja nije izravno vezana za pružanje investicijskih usluga, kao što su dodatno prikupljanje dokumentacije, pružanje informacija vezanih uz namiru, pozivi klijentu na uplatu po margin call-u, pružanje informacija o korporativnim akcijama, poslove kontrole izračuna vrijednosti udjela u investicijskih fondovima kod obavljanja poslova depozitara i slično

f. poslovi ugovaranja internetskog bankarstva koji ne uključuju pružanje informacija o proizvodima i uslugama, već se odnose samo na korisničku podršku vezano za funkcionalnosti sustava

g. poslovi skrbništva, kad se ti poslovi obavljaju na zahtjev klijenta.

(7) Ovlaštena osoba koja osim relevantnih funkcija obavlja i druge poslove za koje su potrebne kvalifikacije sukladno primjenjivim propisima, ili ako u sklopu obavljanja relevantne funkcije usluge i proizvode nudi kao dio paketa ili uvjet za isti paket, mora ispunjavati i uvjete iz drugih primjenjivih propisa.

Ovlaštene osobe

Članak 5.

(1) Relevantne funkcije iz članka 4. ovoga Pravilnika mogu obavljati samo sljedeće osobe, pod uvjetima propisanim ovim Pravilnikom (ovlaštene osobe):

a. osobe koje imaju jednu ili više priznatih kvalifikacija i barem šest mjeseci radnog iskustva primjereno relevantnoj funkciji iz Priloga I. ovoga Pravilnika (kvalificirane *osobe)*

b. kandidati za stjecanje kvalifikacije u smislu članka 11. ovoga Pravilnika (kandidati)

c. osobe koje relevantnu funkciju obavljaju po scenariju/predlošku, pod uvjetima iz članka 10. ovoga Pravilnika.

(2) U smislu stavka 1. točke a. ovoga članka, priznata kvalifikacija je primjerena relevantnoj funkciji ako je uključena u listu priznatih kvalifikacija sukladno *Prilogu I* ovoga Pravilnika.

Obaveza vođenja registra ovlaštenih osoba

Članak 6.

(1) Društvo je obavezno uspostaviti i redovno ažurirati registar koji će sadržavati najmanje sljedeće podatke vezano za ovlaštene osobe iz stavka 1. članka 5. ovoga Pravilnika:

a. ime, prezime i OIB ovlaštene osobe koja obavlja relevantnu funkciju;

b. naznaku o tome radi li se o kvalificiranoj osobi, kandidatu ili osobi koja obavlja funkciju po predlošku/scenariju;

c. relevantna funkcija i financijski proizvodi/usluge u odnosu na koje je osoba ovlaštena obavljati relevantnu funkciju;

d. datum stjecanja priznate kvalifikacije i potrebnog iskustva

(2) Ako je ovlaštena osoba kandidat, osim podataka iz stavka 1. ovoga članka:

a. datum početka obavljanja funkcije;

b. naznaka kvalifikacije koja se stječe.

(3) Društvo će iz registra bez odgode ukloniti one osobe koje:

a. izgube kvalifikaciju, ako im je ista uklonjena ili suspendirana

b. ako u roku od 4 godine kandidat ne stekne priznatu kvalifikaciju

c. ako na temelju interne kontrole ili revizije ili na drugi način utvrdi da je navedena osoba ozbiljnije kršila obaveze propisane Zakonom, ovim Pravilnikom ili internim aktima iz članka 15. stavka 2. ovoga Pravilnika;

d. u svim drugim slučajevima koje društvo propiše, kada osoba iz bilo kojeg razloga više nije ovlaštena od strane društva za obavljanje relevantne funkcije (na primjer prekid radnog odnosa, preraspodjela na radno mjesto na kojemu nije ovlaštena obavljati relevantne funkcije i slično)

e. ako je isto posljedica nadzornih mjera koje je Hanfa izrekla u okviru svojih zakonskih ovlasti.

(4) Osobe koje su na temelju stavka 3. ovoga članka uklonjene iz registra te druge osobe koje nisu u registru ne smiju obavljati relevantne funkcije.

(5) Svaka osoba upisana u registar ima pravo uvida u registar u dijelu u kojemu se podaci odnose na tu osobu.

(6) Društvo je dužno svakoj osobi koja je bila ili je upisana u registar na zahtjev izdati potvrdu sa podacima propisanim ovim člankom i člankom 12. kada je to primjenjivo.

(7) Društvo je dužno podatke iz registra čuvati najmanje pet godina od dana kada je po bilo kojoj osnovi podatak unesen u registar.

Dokazivanje statusa ovlaštene osobe

Članak 7.

(1) Društvo će korisniku na njegov zahtjev predočiti odnosno izdati potvrdu ispisanu na memorandumu društva koja potvrđuje da je osoba koja obavlja relevantnu funkciju za koju je odgovorno i nadležno Društvo, ovlaštena osoba u odnosu na relevantnu funkciju koju obavlja.

(2) Društvo je dužno u okviru općih informacija za klijente na način i u obliku kako je Zakonom propisano za pružanje općih informacija klijentima, na jasan i nedvosmislen način obavijestiti klijenta o obavezi iz stavka 1. ovoga članka.

Posebni zahtjevi vezani za upravljanje proizvodima

Članak 8.

(1) Društvo koje proizvodi ili distribuira financijske proizvode dužno je osigurati da je barem jedna osoba uključena u postupak donošenja odluka ispunjava uvjete za obavljanje primjerene relevantne funkcije u smislu Priloga I ovoga Pravilnika.

(2) Društvo je dužno na zahtjev Hanfe dokazati da ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

Posebni zahtjevi vezani za pružanje usluga putem automatiziranih sustava

Članak 9.

(1) Društvo koje investicijske usluge iz članka 5. stavka 1. točaka 4. ili 5. Zakona pruža putem automatiziranih ili djelomično automatiziranih sustava dužno je osigurati da barem jedna osoba u postupku odabira proizvoda, kreiranja sadržaja preporuke ili informacije koja je rezultat savjetovanja ili pružanja informacije ispunjava uvjete za investicijskog savjetnika u smislu ovoga Pravilnika.

(2) Društvo je dužno na zahtjev Hanfe dokazati da ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

Posebni zahtjevi vezani za obavljanje funkcije po predlošku/scenariju

Članak 10.

(1) Društvo može organizirati obavljanje relevantne funkcije iz članka 4. ovoga Pravilnika na način da ovlaštene osobe postupaju u skladu sa unaprijed usvojenim predloškom/scenarijem ako su u odnosu na relevantnu funkciju ispunjeni sljedeći uvjeti:

a. kriterije, scenarij/predložak i postupanje po istome donijela je i odobrila osoba koja ima priznate kvalifikacije za obavljanje relevantne funkcije;

b. društvo je osiguralo da su postupanja navedenih osoba predmet redovnih internih kontrola;

c. osoba koja postupa po predlošku/scenariju prošla je prethodnu odgovarajuću obuku u organizaciji društva, a koja sadržajno odgovara potrebama obavljanja relevantne funkcije;

d. kada je to potrebno radi održavanja odgovarajuće razine znanja u odnosu na proizvod ili uslugu, osoba koja postupa po predlošku/scenariju prošla je dodatne edukacije u svrhu održavanja odgovarajuće razine znanja u odnosu na uslugu ili proizvod;

e. društvo vodi odgovarajuće dokumentirane evidencije kojima dokazuje da postupa u skladu s ovim člankom te zahtjevima iz primjenjivih propisa.

(2) Osobe koje obavljaju relevantnu funkciju po predlošku/scenariju dužne su:

a. postupati u skladu sa scenarijem koje je donijelo društvo u skladu sa stavkom 1. ovoga Pravilnika

b. uspješno završiti obuku iz točke d. stavka 1. ovoga članaka

c. uspješno završiti svaku dodatnu edukaciju u organizaciji društva iz stavka 1. točke e. ovoga članka

(3) Osoba u odnosi na koju su ispunjeni svi uvjeti iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne mora imati priznate kvalifikacije za obavljanje relevantne funkcije u smislu Priloga I ovoga Pravilnika.

(4) Društvo je dužno uspostaviti, održavati i unapređivati postupke koji osiguravaju adekvatan nadzor rada osoba iz stavka 1. ovoga članka, primjeren opsegu i kompleksnosti usluga i financijskih instrumenata u odnosu na koje se postupanje po unaprijed definiranom predlošku/scenariju odnosi.

(5) Postupanje prema predlošku/scenariju može se odnositi na one financijske instrumente koje društvo ocijeni primjerenim odnosno prikladnim za klijenta.

(6) Osobe koje su u pružanje investicijskih usluga uključene na način da postupaju u skladu s ovim člankom, neće se smatrati relevantnim osobama u smislu Zakona.

(7) Interne kontrole iz točke c. stavka 1. ovoga članka potrebno je provoditi u skladu s procijenjenim rizikom neusklađenosti.

Kandidati

Članak 11.

(1) Društvo za obavljanje relevantnih funkcija može kao ovlaštene osobe zadužiti i kandidate, ako su ispunjeni uvjeti iz ovoga članka.

(2) Prije nego što kandidat počne obavljati poslove obuhvaćene relevantnom funkcijom, društvo ga je dužno informirati o tome da je unutar četiri godine od početka rada dužan steći šest mjeseci relevantnog radnog iskustva i relevantnu priznatu kvalifikaciju da bi samostalno obavljao relevantnu funkciju.

(3) U svrhu postizanja cilja iz stavka 2. ovoga članka, društvo je dužno uspostaviti plan stjecanja priznate kvalifikacije i relevantnog iskustva i pratiti periodički postupanje u skladu sa planom.

(4) Društvo je dužno osigurati da kandidat prođe barem odgovarajuću internu obuku prije nego mu se odobri kontakt s korisnicima.

(5) Društvo je dužno uspostaviti postupke koji osiguravaju adekvatno mentoriranje kandidata.

(6) Postupci iz stavka 5. ovoga članka moraju osiguravati najmanje sljedeće:

1. do stjecanja kvalifikacije i potrebnog radnog iskustva za samostalno obavljanje relevantne funkcije dokumentaciju koja se odnosi na relevantnu funkciju periodički provjerava osoba koja ima odgovarajuće kvalifikacije (dalje: mentor),

2. u unaprijed definiranom razdoblju koje ne može biti manje od mjesec dana, kontakte s klijentima nadzire mentor,

3. da jedan mentor prati najviše 15 kandidata u istom razdoblju.

(7) Društvo je dužno u roku od tri mjeseca od početka rada kandidata na relevantnoj funkciji napraviti procjenu kandidata koja uključuje najmanje:

1. podatke o prirodi i kompleksnosti funkcija koje obavlja,

2. procjena znanja i primjene znanja vezano za regulatorne zahtjeve, primjenjivo funkciji koju obavlja, te

3. etičnost i odnos prema klijentima.

(8) Ako je kandidat vezani zastupnik ili radnik vezanog zastupnika pravne osobe, mentoritanje zaposlenika vezanog zastupnika mora obavljati osoba koja ima odgovarajuće kvalifikacije, neovisno o tome da li je ta osoba zaposlenik društva ili vezanog zastupnika.

(9) Društvo je s vezanim zastupnikom iz stavka 8. ovoga članka dužno sklopiti ugovor koji sadrži odredbe o načinu i odgovornosti za mentoriranje kandidata i o uspostavljenim mehanizmima iz članka 14. ovoga Pravilnika.

(10) Odredbe ovoga članka o mentoriranju kandidata ne primjenjuju se na kandidate koji imaju barem 4 godine relevantnog iskustva u Republici Hrvatskoj ili u drugim članicama EU, ako za to postoje valjani dokazi. Pod relevantnim iskustvom smatra se obavljanje poslova koji su usporedivi s poslovima za koje se kvalifikacija stječe.

(11) Kandidat je dužan steći uvjete za odgovarajuću kvalifikaciju u roku od 4 godine od početka rada.

(12) Društvo je dužno definirati prekide radnih odnosa koji se ne uračunavaju u rok od 4 godine u smislu stavka 11. točke 4. ovoga članka.

Evidencije kandidata

Članak 12.

(1) Osim registra iz članka 6. ovoga Pravilnika, Društvo je dužno voditi dodatne evidencije o kandidatima koji su uključeni u obavljanje relevantnih funkcija.

(2) Evidencije iz stavka 1. ovoga članka trebaju sadržavati najmanje sljedeće podatke:

a. datum početka obavljanja relevantne funkcije

b. pojedinosti o završenim treninzima, edukacijama ili obuci ili stečenom dijelu priznate kvalifikacije prije početka komunikacije s korisnicima